

Sygn. akt: I C 131/17 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Magdalena Maszlanka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Wioletta Przybylska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2017 r. w Lidzbarku Warmińskim na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko S. S.

o zapłatę

- zasądza od pozwanej S. S. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 676,07 zł (sześćset siedemdziesiąt sześć 07/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- zasądza od pozwanej S. S. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 152,80 zł (sto pięćdziesiąt dwa 80/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Magdalena Maszlanka

Sygn. akt I C 131/17 upr

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej S. K. (obecnie S.) kwoty 1272,74 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazała, że wierzytelność dochodzona pozwem wynika z umowy pożyczki zawartej w dniu 10 sierpnia 2016 r. na kwotę 1000 zł. Na dochodzoną pozwem kwotę składa się: 901,62 zł tytułem niespłaconych rat kapitałowych, 24,45 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych/kredytowych od dnia wypłaty do poprzedzającego wniesienie pozwu oraz 346,67 zł tytułem opłaty przygotowawczej.

Pozwana S. S. co do zasady zgodziła się z pozwem, wskazała jednak, że chciałaby zapłacić mniej, a ponadto w ratach. Pozwana przedstawiła też dowód wpłaty kwoty 250 zł na poczet pożyczki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 sierpnia 2016 r. pomiędzy powódką a pozwaną została zawarta umowa nr (...). Na jej podstawie powódka udzieliła pozwanej pożyczki w kwocie 1000 zł z roczną stopą oprocentowania w wysokości 10%. Pozwana zobowiązała

się do zwrotu pożyczki w 9 miesięcznych ratach, a nadto do zapłaty opłaty przygotowawczej w wysokości 390 zł, rozdzielanej proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczanej częściowo wraz z każdą ratą. Opłata przygotowawcza miała obejmować poniesione przez pożyczkodawcę koszty czynności związanych z przygotowaniem umowy pożyczki, na które składały się koszty obsługi dostarczenia i podpisania umowy pożyczki u klienta, bez konieczności wizyty w biurze pożyczkodawcy oraz badania zdolności klienta do spłaty pożyczki.

W umowie zawarto też następujący zapis: „Opłata za przekazanie kwoty pożyczki do wypłaty w formie czeku G.: 13 zł lub w formie przelewu ekspresowego B.: 3 zł. Opłata płatna jednorazowo wraz z pierwszą ratą pożyczki w przypadku wyboru przez klienta wypłaty pożyczki w formie czeku G. lub przelewu ekspresowego B.. Opłata ta nie miała być pobrana przez pożyczkodawcę, ale przekazana do Banku (...) w celu pokrycia kosztów wypłaty kwoty pożyczki przy pomocy czeku G. lub przekazywana do Banku (...) S.A. w celu pokrycia kosztów przelewu ekspresowego B.”. Klient miał dobrowolnie wybrać tę metodę wypłaty. We wstępnej części umowy w miejscu przeznaczonym na numer rachunku pożyczkobiorcy zaznaczono (...). Opłata w wysokości 13 zł nie została ujęta w całkowitej kwocie do zapłaty ani w harmonogramie spłaty zapisanym w umowie. Została ona wprowadzona dopiero do harmonogramu z dnia 10 sierpnia 2016 r.

W umowie zastrzeżono też, że wymagalne należności pożyczkodawcy są zaspokajane w następującej kolejności: koszty działań upominawczo- windykacyjnych, koszty sądowe oraz inne koszty egzekucyjne, opłaty i prowizje, odsetki naliczane od zadłużenia przeterminowanego, odsetki zaległe, kwota niespłaconego kapitału, odsetki bieżące, kwota kapitału bieżącego.

Pozwana tytułem pierwszej raty wpłaciła 162,93 zł, z czego 13 zł zostało zaliczone na inne koszty, 43,33 zł na opłatę przygotowawczą, 8,22 zł na odsetki umowne, a 98,38 zł na poczet zaległej raty kapitałowej.

(umowa pożyczki z dnia 9 sierpnia 2016 r. – k. 23-31, monit z dnia 12 października 2016 r. - k. 32)

W dniu 12 października 2016 r. powódka wystosowała do pozwanej monit, w dniu 28 października 2016 r. wezwanie do zapłaty, a w dniu 14 listopada 2016 r. ostateczne wezwanie do zapłaty.

(monit z dnia 12 października 2016 r.- k. 32, wezwanie do zapłat, – k.33, ostateczne wezwanie do zapłaty – k. 34)

Pismem z dnia 30 listopada 2016 r. powódka wypowiedziała umowę pożyczki i wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 1415,65 zł.

(wypowiedzenie umowy wraz z potwierdzeniem nadania – k. 34-35)

W dniu 21 kwietnia 2017 r. pozwana wpłaciła na poczet pożyczki 250 zł.

(dowód wpłaty – k. 42)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną żądania powoda stanowił art. 720 k.c. w zw. z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (D.U. Nr 126, poz. 715). Rolą powódki było wykazanie, że przeniosła na pozwaną własność określonej ilości pieniędzy i upłynął wynikający z umowy termin ich zwrotu.

W rozpoznawanej sprawie nie budziło wątpliwości żądanie zapłaty 901,62 zł niespłaconego kapitału i 24,45 zł skapitalizowanych odsetek.

Poza sporem pozostawało, że strona powodowa jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej m.in. w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, a strona pozwana jako osoba fizyczna jest konsumentem. Umowy konsumenckie podlegają zaś ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ par. 1 k.c.

Zgodnie z treścią przywołanego przepisu, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§1). Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§4). Pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom - przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego - kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję - na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, Biul. SN 2005, Nr 11, poz. 13 oraz z dnia 3 lutego 2006 r., I CK 297/05, Biul. SN 2006, nr 5-6, poz. 12, z dnia 27 października 2006 r., I CSK 173/06, Lex nr 395247).

Postanowienia umowy, w którym zastrzeżono opłatę przygotowawczą w wysokości 390 zł ewidentnie naruszają interesy konsumenta oraz kształtują jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a tym samym stanowią klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ k.c.

Przedsiębiorca może w umowie ustanowić pewne opłaty związane z przygotowaniem do zawarcia umowy, jednak nie może tego czynić w sposób dowolny, zupełnie odbiegający od rzeczywistych kosztów. Opłaty **nie mogą bowiem stanowić dodatkowego źródła zysku przedsiębiorcy**. Powódka nie przedstawiła sposobu wyliczenia opłaty, a jak sama zaznaczyła weryfikacja zdolności kredytowej kredytobiorców dokonywana jest przez nią standardowo, obejmuje czynności typowe, jednorodne. Wysokość opłaty winna być zatem zbliżona w każdym przypadku udzielenia pożyczki i niezależna od wypłaconej sumy. Sądowi z urzędu wiadomym jest zaś, że powódka różnicuje wysokość opłat przygotowawczych w zależności od kwoty udzielonej pożyczki, co zbliża opłatę charakterem do wynagrodzenia za korzystanie z kapitału. Potwierdzeniem powyższej tezy jest też to, że w rozpoznawanej sprawie opłata została ustalona na poziomie 39% udzielonej pożyczki i miała być płatna w ratach. Pamiętać jednak należy, że rolę wynagrodzenia za korzystanie z kapitału pełnią odsetki, których wysokość jest ograniczona ustawowo. Zastrzeżenie opłaty przygotowawczej w nadmiernej, nieuzasadnionej czynnościach, za które została przewidziana, wysokości nie tylko pozostaje zatem w sprzeczności z art 385 1 k.c., ale prowadzi do obejścia art. 359 § 2¹ k.c. Z tych względów Sąd uznał, że opłata przygotowawcza winna się zamykać kwotą 50 zł.

Zważyć przy tym należy, że pozwana z całą pewnością dokonywała wpłaty przed wytoczeniem powództwa przez powoda. W monicie z dnia 12 października 2016 r. powódka wyraźnie zaznaczyła, że pozwana nie zalega z opłatami, a jedynie z ratą kapitału w wysokości 12,78 zł i odsetkami w wysokości 0,05 zł. Powódka zaliczyła zatem kwotę wpłaconą przez pozwaną, zgodnie z harmonogramem z dnia 10 sierpnia 2016 r., na poczet opłaty przygotowawczej (43,33 zł) i innych kosztów (13 zł). Domniemywać należy, że inne koszty w wysokości 13 zł to opłata za przekazanie kwoty pożyczki do wypłaty w formie czeku G.. Powódka zastrzegła, że nie jest to opłata pobierana przez pożyczkodawcę, ale przekazywana do Banku (...) w celu pokrycia kosztów wypłaty pożyczki przy pomocy czeku G.. Kwota 13 zł nie została uwzględniona w całkowitej kwocie pożyczki ani w harmonogramie spłaty zapisanym w umowie. Powódka, chcąc domagać się od pozwanej zwrotu tego kosztu, winna wykazać, że pożyczka rzeczywiście została przekazana w formie czeku G. oraz że przelała na rzecz Banku kwotę 13 zł. Szczęólnego znaczenia nabiera udowodnienie drugiej okoliczności, gdyż wysokość opłat za tego rodzaju czynności może podlegać negocjacjom pomiędzy bankami a podmiotami profesjonalnie zajmującymi się udzielaniem pożyczek, a tego typu usługi mogą być oferowane, świadczone i opłacane w pakietach. Powódka nie wykazała ani jednej ani drugiej z opisywanych okoliczności. Co

więcej, nawet w uzasadnieniu pozwu nie powoływała się na fakt, że zobowiązanie pozwanej obejmowało także koszt wypłaty pożyczki, a powódka zapłaciła z tego tytułu 13 zł. Podkreślić przy tym należy jeszcze raz, że skoro powódka domaga się zwrotu kwoty 13 zł jako kosztu rzeczywistego, to musi jego poniesienie jednoznacznie wykazać. Nie wystarcza udowodnienie, że pozwana podpisała umowę, zwłaszcza że treść porozumienia była niejasna i myląca. Opłata 13 zł nie została ujęta w pierwotnym harmonogramie spłaty, lecz z niezrozumiałych względów dopiero w harmonogramie spłaty sporządzonym dzień później, a powódka nie przedłożyła dowodu doręczenia kolejnego planu spłaty pozwanej. Pozwana mogła mieć zatem wątpliwości, podobnie jak Sąd co do wysokości swojego zobowiązania.

W tym stanie rzeczy Sąd zaliczył kwotę 6,67 zł z 13 zł wpłaty na opłatę przygotowawczą (dopełnienie do 50 zł), a kwota 6,33 zł została zaliczona – zgodnie z zasadami wskazanymi w umowie- na poczet odsetek za opóźnienie należnych od kwoty 250 zł za okres od dnia 16 grudnia 2016 r. do dnia 21 kwietnia 2017 r. Łączne zadłużenie pozwanej wynosiło 926,07 zł (901,62 zł+24,45 zł). Sumę tę Sąd pomniejszył o wpłatę z dnia 21 kwietnia 2017 r. - 250 zł, co dało 676,07 zł.

Dalej idące powództwo oddalono.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. Powódka wygrała w 72,76 %, jako że wpłata 250 zł została poczyniona po dacie wniesienia pozwu. W pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagała się zwrotu kosztów postępowania w wysokości 210 zł i może domagać się od pozwanej 72,76 % tej kwoty, czyli 152,80 zł.

Sąd nie nadawał wyrokowi w punkcie 1 rygoru natychmiastowej wykonalności, jako że nie można przyjąć, że pozwana stanowczo i nieodwołalnie uznała powództwo.